

was heengevoerd. Er was niet het minste bewijs dat het schip sedert het in zijn bezit was gekomen te Havanna, voor slavenhandel was gebruikt geweest.

Hoe het verder met deze verwarde zaak afgelopen is, weten wij niet, maar de heer Charles De Witte had een speciale voorliefde voor de handel met de koloniën. In juni 1842 vroeg hij aan de minister van Buitenlandse Zaken een toelage om „ un voyage d'exploration commerciale ” te ondernemen „ dans les îles de l'Océanie et de former un établissement dans la Nouvelle-Zélande ”. Hij vroeg ook om als Belgische consul benoemd te worden in Nieuw-Zeeland.

Op 4 juli 1842 liet de minister weten dat hij over geen geldmiddelen beschikte om een Belgisch consulaat in Nieuw-Zeeland op te richten. Er waren andere consulaire posten die eerst nog moesten ingericht worden. Hij kon ook geen toelage verlenen voor een studiereis. Ch. De Witte had daarenboven een bemanning gevraagd van de Belgische staatsmarine voor het schip waarmee hij zijn reis zou ondernemen. Dit werd soms in die tijd toegestaan, maar hier natuurlijk geweigerd.

Daarmede sluit het dossier De Witte (3).

J. DE SMET

VAN EEN KAPITTEL DAT OPGERICHT WERD... EN NOOIT BESTOND

Met deze woorden besluit Z. E. Heer M. English zijn betoog over het Aardenburgs kapittel in het voorgaande deel van deze „ Handelingen ” (dl. XCVIII), blz. 87-92.

Inderdaad, een kapittel dat eenmaal opgericht, nooit meer van zich doet horen, is een zeldzaam verschijnsel. Maar is dit wel zo ?

Het Aardenburgs kapittel werd opgericht op voordracht van Joannes van Wasonia, bisschop van Doornik, en de abt van Sint Baafs te Gent. De feiten liggen vast en er valt niet aan te tornen. Dat de oprichting van dit kapittel een voor die tijd politieke betekenis had, is zeer terecht opgemerkt. Na nog enkele opmerkingen geeft de schrijver tenslotte de tekst van een brief van

---

(3) Rijksarchief te Brugge. Provinciaal Archief. Derde Afdeling, n° 3194.

graaf Lodewijk van 10 maart 1360 en het Aardenburgs kapittel is niet meer.

Ik wil echter duidelijk stellen, dat schrijver met dit artikel een zeer positieve bijdrage heeft geleverd met betrekking tot de geschiedenis van dit kapittel. Men kan over feiten uit de historie van mening verschillen, doch dat is hier niet de opzet. Ik wil echter graag deze vraag stellen :

Als het dokument van de oprichting van het kapittel in 1293 in feite de geboorteakte is van een doodgeboren kind, waarom bevestigt Paus Innocentius III in 1357 (1) dan uitdrukkelijk de bevestiging van een uit 12 personen bestaand kapittel aan de Lieve Vrouwekerk te Aardenburg en verheft de Paus deze kerk ipso facto tot kollegiale kerk ?

De berichtgeving en snelheid van verplaatsing van die tijd in aanmerking genomen, moet op dat tijdstip de kwestie waarover Lodewijk in zijn brief van 10 maart 1360 spreekt, in Rome toch wel al in behandeling zijn geweest ?

Dat er na 1360 totaal niets meer over het kapittel is bekend geworden, is niet zo verwonderlijk wanneer men bedenkt, dat Aardenburg in het jaar 1383, dus slechts 23 jaar later, tot tweemaal toe door de Gentenaren werd verwoest, verbrand en uitgemoord.

Aardenburg kwam deze én andere tegenslagen nooit meer te boven. Haar oude glorie was verdwenen en het kerkelijk leven had zijn oorspronkelijke luister verloren, niettegenstaande het feit dat de bedevaarten en processies, ondanks tegenwerking o.a. ook van de overheid, bleven bestaan tot aan de hervorming (2).

De Lieve Vrouwekerk, eens Aardenburg's trots, werd tussen 1604 en 1623 afgebroken. Zó was het artikel m.i. vollediger geweest.

W. A. S. DIERICK

---

(1) J.B. Krüger, *Geschiedenis van het bisdom Breda*. Roosendaal, 1872-1878.

(2) H. Pirenne, *Causeurie sur Ardenbourg*. — *Annales du XXe Congrès (Fédér. Archéol. et Histor. de Belgique)*, Gent, 1907, dl. 1, blz. 149-150.